

УДК 351:336.771.061.1

Л.В. Рудалева

аспірант
Національна академія державного управління при Президентові України

СВІТОВИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ

У статті проаналізовано види державного регулювання фондового ринку, банківської діяльності на фондовому ринку.

Ключові слова: державне регулювання, фондовий ринок, банківський нагляд, діяльність банків на фондовому ринку.

У світі немає однозначної думки щодо організації системи регулювання й контролю за діяльністю банків на ринку цінних паперів. Різноманітність підходів у цій сфері визначається з урахуванням рівня розвитку ринку цінних паперів та ролі на ньому банків; особливостей законодавства, яке в різних країнах відрізняється за рівнем жорсткості; соціальної та правової культури суспільства; рівня організації професійних об'єднань банків як учасників фондового ринку. Так, з-поміж більше ніж 30 країн з розвинутими ринками цінних паперів понад 50% мають самостійні відомства (комісії з цінних паперів – модель США), приблизно у 15% країн за фондовий ринок відповідає Міністерство фінансів. У деяких країнах з банківською моделлю ринку цінних паперів (наприклад, Німеччині, Австрії, Бельгії) основну відповідальність за останній несе Центральний орган та орган банківського нагляду (він відокремлений від центрального банку).

Дослідженню світового досвіду організації державного регулювання діяльності банків на фондовому ринку у спеціальній науковій літературі приділено певну увагу. Так, В. Шелудько та О. Петрук, О. Кіреєв, М. Шаповалова, Н. Гребеник вивчають питання державного регулювання ринку цінних паперів. Моделі регулювання діяльності банків у цілому – сфера досліджень І. Михасюка, А. Мельника, М. Крупка, З. Залого, О. Сарахман, Н. Дребот.

О. Костюченко, Б. Пшик, О. Сарахман, Н. Дребот вивчають організацію банківського нагляду у світі як частину державного регулювання діяльності банків.

Залишається не вирішеним питання державного регулювання саме діяльності банків на фондовому ринку з огляду на світовий досвід у цій сфері.

Мета статті – проаналізувати зарубіжний досвід державного регулювання ринку цінних паперів та надання банківських по-

слуг на ньому за різних сценаріїв розвитку досліджуваного інституту в інших країнах світу для узагальнення й урахування у вітчизняній теорії та практиці, насамперед державного управління.

Практика державного регулювання національної економіки розвинутих країн за останні десятиліття засвідчує, що найкращих результатів можна досягнути за ринкових умов у поєднанні з ефективною регулятивною функцією держави. Головне завдання держави – поєднати інтереси особи, колективів і суспільства, забезпечити прогресуючий (динамічний, економічний і соціальний) розвиток при збереженні саморегулювання та саморозвитку суспільства.

Узагальнюючи світовий досвід, можна виділити дві моделі регулювання державою ринку цінних паперів. За першою моделлю регулювання фондового ринку зосереджується переважно в державних органах, і лише невелика частина повноважень щодо нагляду, контролю, встановлення обов'язкових правил поведінки передається державою самоврядним організаціям. Такий підхід застосовується у Франції.

За другою моделлю максимально можливий обсяг повноважень передається самоврядним організаціям, значне місце в контролі займають не жорсткі нормативні приписи, а переговорний процес, індивідуальні узгодження з професійними учасниками ринку, і при цьому держава зберігає за собою основні контрольні функції, можливості в будь-який момент втрутитись у процес саморегулювання. Приклад такої моделі – ринок цінних паперів Великобританії.

У реальній практиці розвинутих зарубіжних країн ступінь централізації та жорсткість державного регулювання ринку цінних паперів коливається між цими двома моделями.

Залежно від національного законодавства тієї чи іншої країни, історичних традицій і особливостей формування національних фондових ринків банки можуть відігравати на них різноманітну роль. Світова

практика знає різні підходи до проблеми поєднання звичайної банківської діяльності з діяльністю на ринку цінних паперів.

Розрізняють такі основні системи регулювання діяльності фінансових інститутів з боку держави, які дають принципово різні можливості банківським установам щодо здійснення діяльності на ринку цінних паперів і поєднання традиційної банківської діяльності з діяльністю на фондовому ринку [8, с. 285; 14, с. 246].

Перша система – Німеччина, Нідерланди, Швейцарія. Там функціонують універсальні банки, які повністю забезпечують набір банківських і послуг, пов'язаних із цінними паперами. Банки також володіють значною часткою акцій промислових корпорацій.

Друга система – британська, яка поширена у Великій Британії, Канаді, Австралії. Комерційні банки цих країн можуть брати участь в андеррайтингу. Держава обмежує також участь комерційних банків у формуванні акціонерного капіталу комерційних структур.

Третя система передбачає правове відокремлення комерційної банківської діяльності від сфери діяльності із цінними паперами. Банкам забороняють деякі види професійної діяльності на ринку цінних паперів (брокерська, дилерська, організатора ринку), а також повинні бути суттєво обмежені окремі види непрофесійної діяльності як інвесторів (вкладення в недержавні цінні папери, крім дочірніх банківських і фінансових компаній). Така система існує в США та Японії. Однак японським банкам дозволено володіти значною часткою акцій промислових корпорацій, тоді як американським – ні. У США обслуговування учасників фондового ринку комерційними банками практично заборонено. Переважну більшість послуг на фондовому ринку надають інвестиційні банківські фірми та інші фінансові посередники.

Банківські установи як учасники ринку цінних паперів виконують важливу роль, оскільки банківська система в Україні має значні фінансові ресурси. Від активності комерційних банків залежатиме подальша активність ринку цінних паперів.

Залежно від ролі банків на ринку цінних паперів науковці виокремлюють три моделі організації їх діяльності: банківську (континентальну), небанківську (американську, сегментарну) і змішану (універсальну) [1, с. 396; 10, с. 22]. Основні відмінності цих моделей виявляються в ступені універсальності та спеціалізації банківських установ, формах і джерелах фінансування реального сектору економіки, способах диверсифікації інвестиційних портфелів банків. Порівняльний аналіз свідчить, що: по-перше, структура державних органів, які регулюють фондовий ринок, залежить від моделі ринку,

прийнятої в тій чи іншій країні (банківський, небанківський), ступеня централізації управління в країні та автономії регіонів (у країнах із федеративним устроєм частина повноважень держави на ринку цінних паперів передана територіям, наприклад, у США – штатам, у Німеччині – землям); по-друге, загальною тенденцією є створення самостійних відомств – комісій цінних паперів [5, с. 226].

По-перше, банківська модель (континентальна, європейська) характеризується найактивнішою роллю банків (порівняно з іншими фінансовими посередниками) на ринку цінних паперів. Вони вкладають кошти як у державні цінні папери, так і в акції та облігації нефінансових компаній, здійснюють розміщення (андеррайтинг) цінних паперів, торгують ними, тобто здійснюють брокерську й дилерську діяльність, формують інфраструктуру ринку. У найбільш завершеному вигляді ця модель діє в Німеччині. Економіці цієї країни притаманна активна участь банківського капіталу у формуванні капіталу нефінансового сектору. Німецькі банки контролюють великі пакети акцій промислових фірм, активно впливають на діяльність рад директорів цих фірм, тобто виступають у ролі стратегічних інвесторів.

За цієї моделі центральний банк країни не вказує на те, що можна, а чого не можна купувати на ринку цінних паперів, але впроваджує обмеження, пов'язані з балансом банку та його операціями з клієнтами. Таким шляхом пішов і НБУ. Особливе становище в цій моделі зайняв Національний банк Англії, який фактично заборонив банкам працювати на ринку акцій і корпоративних облігацій, але дозволив їм організувати дочірні структури, які мають право на проведення таких операцій.

По-друге, небанківська модель (американська, сегментована) обмежує інвестиційну й посередницьку діяльність банків на ринку корпоративних цінних паперів. Так, у США Федеральна резервна система відокремлює кредитну та інвестиційну функції банків, поділяючи всі банки на комерційні та інвестиційні. При цьому механізм діяльності комерційних банків ґрунтується на кредитних операціях, у яких цінні папери виконують роль лише первинних і вторинних резервів. Інвестиційні банки США працюють виключно на ринку цінних паперів. Зазвичай інвестиційні банки викуповують цінні папери в емітента під час первинного розміщення, після чого поступово реалізують викуплені папери на вторинному ринку. Тобто інвестиційні банки здійснюють андеррайтингом цінних паперів і працюють, як правило, як посередники між первинним та вторинним ринком, а комерційні банки, проводячи операції із цінними паперами, виступають як інвестори, виконуючи функ-

цію посередників між ринками кредитів і депозитів.

По-третє, універсальна (змішана, німецька) модель характеризується найактивнішою роллю банків (порівняно з фінансовими інститутами) на фондовому ринку. У межах цієї моделі установи банків є суб'єктами фінансового ринку, що роблять вкладення в державні та корпоративні цінні папери (акції й облигації нефінансових установ), здійснюють андеррайтинг, дилерську та брокерську діяльність. Особливістю інвестиційної діяльності німецьких банків є те, що вони надавали промисловим компаніям довгострокові кредити, які потім реоформлювалися в акції й облигації цих компаній. Німецькі банки надають також комплекс консалтингових послуг з управління інвестиційними портфелями своїх клієнтів, здійснюють андеррайтинг, купуючи випуски облигацій промислових підприємств на тривалі терміни з метою наступного їх перепродажу. В основу організації банківських систем Австрії, Люксембургу, Нідерландів, Норвегії та інших країн покладено універсальний принцип [10, с. 22].

В Україні діє змішана модель організації ринку цінних паперів. Установам банків дозволено займатися як інвестиційною, так і торговельною діяльністю із цінними паперами. Разом з тим універсальний характер діяльності українських банків багато в чому має вимушений характер, що зумовлено недостатнім розвитком ринку цінних паперів та мережі спеціалізованих кредитно-фінансових установ. У сучасних умовах інвестиційна діяльність банків пов'язана зі значною ризикованістю цих операцій та послуг, але водночас істотно залежить від стану справ банківських клієнтів.

По-четверте, серед моделей організації ринку цінних паперів В. Сичов виокремлює ще так звану ісламську модель, яка взагалі передбачає операції банків за допомогою цінних паперів або навіть корпоративних прав власності. Несприйняття кредитних операцій робить такі банки центрами послуг на ринку цінних паперів [1, с. 396]. Основна відмінність ісламської банківської справи від європейської полягає в її релігійній основі.

Загалом у світовій практиці простежується тенденція відходу від спеціалізації банківських та інвестиційних інституцій і прагнення до універсалізації їх діяльності, що зумовлено наростанням конкуренції між ними. Розвитку тенденції універсалізації сприяє також пом'якшення адміністративних заборон на інвестиційну діяльність банків у законодавстві деяких країн (США, Канада), яким передбачався чіткий розподіл депозитно-кредитної та інвестиційної діяльності фінансових посередників.

Проте в науці існує інша позиція, згідно з якою основною метою банківської систе-

ми є кредитування економіки, а не інвестування. Фактично західні комерційні банки не фінансують інвестиції. Ці функції взяли на себе інвестиційні фонди, активи яких не поступаються за обсягами активам комерційних банків. Водночас інвестиційні фонди не є банками. Вони не здійснюють обмін зобов'язань і фіксованих за прибутковістю депозитів. Однак у західному світі фінансування інвестицій та інвестиційне кредитування в основному здійснюють інвестиційні фонди. Вони підлягають більш спеціалізованому регулюванню й нагляду з боку центральних банків або інших регуляторів, а не такому, яке використовується щодо комерційних банків [4, с. 7].

Немає жодної країни, ринки якої регулювалися б так жорстко, як у США. Там існує три рівні регулювання: федеральний, рівень окремого штату й рівень самої індустрії. Законом про торгівлю цінними паперами (1934) було створено федеральне агентство – Комісія з цінних паперів і бірж (далі – Комісія). Вона постійно публікує статистичні дані про торгівлю цінними паперами в США. Найбільш відомим серед підрозділів є відділ правозастосування, який працює з порушниками закону. З метою більш ефективного контролю над операціями із цінними паперами Комісія має регіональні представництва. Основною й найдавнішою проблемою Комісії, яку не змогли вирішити до цього часу, є відтік талановитих працівників у сферу приватного бізнесу із цінними паперами [12, с. 389].

Найкориснішими для багатьох країн, у тому числі й для України, будуть положення Закону Додда-Френка (Dodd-Frank Act), що стосуються необхідності регулювання системного ризику, запровадження жорсткіших вимог до капіталу та ліквідності, перенесення відповідальності за ризик на учасників фінансового ринку, застосування уніфікованих вимог і механізмів регулювання та нагляду для банків і небанківських фінансових установ, а також розширення можливостей глобальної співпраці у сфері регулювання [7, с. 8].

Основними органами регулювання діяльності банків на фондового ринку у Великобританії є: Рада з цінних паперів і ф'ючерсів, Лондонська рада з питань злиття та поглинань, Банк Англії. Рада з цінних паперів і ф'ючерсів має найбільший збірник правил і повноважень на ринку цінних паперів. Лондонська рада з питань злиття та поглинань – це приватна організація, створена групою юридичних і фізичних осіб, зайнятих у сфері цінних паперів. До складу Ради входять представники Асоціації британських страхувальників, Банку Англії тощо. Завдяки своїм засновникам. Вона має великий вплив. Рада здійснює нагляд за дотриманням двох основних розроблених нею правил: кодексу зі злиття та погли-

нання, правил набуття значних пакетів акцій. Норми поведінки, які викладені в цих документах, формально не мають юридичної сили, їх виконання добровільне. При цьому Рада повідомляє про факт їх порушення відповідну саморегульвну організацію, яка, у свою чергу, може вжити заходів впливу до свого члена, у тому числі виключення зі складу учасників [11, с. 168].

Основна роль Банку Англії на ринку цінних паперів – регулювання й контроль за ринком державних облігацій. Банк виступає агентом уряду під час розміщення державних цінних паперів; відповідає за автоматизовану систему торгівлі державними облігаціями. Представники Банку Англії включені до складу практично всіх професійних фінансових організацій. У цілому Банк Англії реалізує свою політику не на основі будь-яких законів, а шляхом рекомендацій, які обов'язково виконуються.

В Японії склалася дворівнева система регулювання, згідно з якою контроль за діяльністю банків на ринку цінних паперів здійснюється як державою (міністерством фінансів), так і саморегульвними організаціями. Міністерство фінансів тісно співпрацює з бізнесом. При міністерстві фінансів створений дорадчий орган – Рада з цінних паперів і бірж. До функцій Ради входить підготовка рекомендацій для міністерства фінансів з удосконалення законодавства про цінні папери.

Традиційно регулювання фондового ринку в Німеччині було децентралізоване та здійснювалося спеціальними земельними органами, що підпорядковувались міністерству економіки тієї чи іншої землі [9, с. 31].

Оскільки основними професійними учасниками ринку в Німеччині є банки, важливу роль у регулюванні відіграє Німецький федеральний банк (його повноваження поширюються тільки на банки), а також спеціальний банківський наглядовий орган – Федеральне відомство з нагляду за інститутами фінансових послуг. Вони в межах наданих їм повноважень здійснюють пруденційний нагляд за банками та компаніями із цінних паперів, за дотриманням ними нормативів достатності капіталу, а також здійснюють поточний нагляд за діяльністю банків.

Щоб здійснювати у ФРН банківські операції або надавати фінансові послуги, необхідно отримувати письмовий дозвіл Федерального відомства. Слід звернути увагу, що вказаним законом службовцям Федерального відомства та Німецького федерального банку дозволяється для встановлення характеру або обсягу операцій у робочий та позаробочий час входити в приміщення підприємств, а також входити до приміщень, які слугують за житло, оглядати їх; обшукувати їх та конфісковувати в разі потреби за ордером судді.

Фондовий ринок Угорщини – найстаріший з усіх західноєвропейських країн. Законодавство дозволяє випуск трьох видів акцій: простих, привілейованих та акцій трудового колективу. Банки можуть випускати депозитні сертифікати. Одна з особливостей ринку акцій Угорщини – абсолютне домінування іноземних інвесторів. Більша частина угорських цінних паперів, які обертуються на фондовій біржі, мають ринок за кордоном. В Угорщині проводиться активна позабіржова торгівля як лістинговими акціями, так і цінними паперами, які не задовольняють вимоги лістингу. Науковці зазначають, що особливостями ринку облігацій є абсолютна перевага державних цінних паперів, майже повна відсутність іноземних інвесторів і домінування на ринку інституційних інвесторів (банки та інвестиційні фонди) [11, с. 251]. Органом, який здійснює регулювання ринку цінних паперів Угорщини, є Державна інспекція з цінних паперів, діяльність якої контролює міністерство фінансів. На Інспекцію покладені всі функції з регулювання відкритих емісій цінних паперів, ліцензування професійних учасників ринку, контролю й регулювання емітентів та професійних учасників.

Головними тенденціями в розвитку міжнародних фондових ринків, які визначать подальшу долю фондового ринку України та діяльність на ньому банків як основних його учасників, визначають такі: глобалізація світового ринку капіталів, створення глобальних торговельних та розрахунково-клірингових систем для обслуговування міжнародних ринків капіталу; технологізація ринків капіталів шляхом зростання використання нових інформаційних і фінансових технологій; універсалізація діяльності фінансових інститутів, які спроможні надати своїм клієнтам повний спектр фінансових послуг, включаючи послуги на ринках цінних паперів; інституціоналізація або зростання ролі інституціональних інвесторів – страхових компаній, пенсійних фондів, інститутів спільного інвестування в здійсненні фінансових інвестицій; інтернаціоналізація та регіоналізація регулювання фондових ринків; дерегуляція як спосіб протидії переміщенню ринків в офшорні зони [13, с. 330].

У світовій практиці банківської справи спостерігається стійка тенденція до уніфікації системи банківського регулювання та нагляду. Вона пов'язана з діяльністю Базельського комітету з питань банківського нагляду (далі – Базельський комітет), який об'єднує національні наглядові установи, які регулюють банківську діяльність. Головна ідея реформи світової фінансової системи полягає в посиленні стійкості банківської системи за рахунок збільшення ліквідних резервів та поліпшення якості капіталу. У своїй діяльності Базельський комітет

керується двома основними принципами: жодна банківська система не повинна залишатися поза банківським наглядом; нагляд повинен бути надійним. Опосередкованим наслідком упровадження Базеля III може стати відмова банків від участі у високоризикових, але прибуткових операціях, передусім із цінними паперами [6, с. 8].

Згідно з рекомендаціями Базельського комітету, на сьогодні визначають такі основні напрями банківського регулювання: 1) порядок реєстрації комерційних банків; 2) порядок надання банкам ліцензій на здійснення банківських операцій; 3) правила, що регламентують банківську діяльність; 4) принципи та стандарти бухгалтерського обліку й звітності; 5) порядок страхування банківських ризиків; 6) порядок страхування депозитів; 7) економічні нормативи, які регулюють банківську діяльність; 8) методи банківського нагляду; 9) порядок визначення рейтингової оцінки банків; 10) механізм реорганізації та ліквідації комерційних банків [3, с. 27].

У світовій практиці існують різні підходи до організації банківського нагляду. Відповідно відокремлюють три групи країн, які відрізняються місцем і роллю центрального банку в управлінні та способом побудови наглядових структур у державі [2, с. 313; 10, с. 133].

Перша група – це країни, в яких контрольні функції здійснює центральний банк (Австралія, Ісландія, Італія, Іспанія, Португалія, Італія, Великобританія, Греція, Іспанія, Україна, Казахстан).

Друга група – це країни, в яких контрольні функції виконує не центральний банк, а інші органи – Міністерство фінансів України (Австрія, Данія, Канада, Норвегія, Швеція, Фінляндія).

Третя група – це країни, в яких контрольні функції покладено на центральний банк спільно з іншими органами: Швейцарія – Національний банк і Федеральна банківська комісія, Швейцарська банківська асоціація; Франція – Банк де Франс спільно з Банківською комісією; Німеччина – Німецький федеральний банк спільно з Федеральним відомством нагляду за кредитною справою; США – Федеральна резервна система спільно з Міністерством фінансів, Казначейством США через контролера грошового обігу й незалежним агентством – Федеральною корпорацією страхування депозитів.

Однак будь-які органи, що здійснюють контроль за банківською діяльністю, у розвинутих країнах наділено достатньо широкими повноваженнями: вони мають право вимагати в кредитній організації необхідну інформацію про її діяльність, перевіряти її документацію та звітність, вимагати відповідей на поставлені питання, регламентувати роботу кредитних організацій, приймати на законних підставах рішення щодо різних аспектів діяльності

банків, застосовувати заходи впливу, у тому числі ліквідацію банків.

Висновки. У країнах світу законодавство по-різному надає можливість банкам брати участь у функціонуванні фондового ринку. Найбільший обсяг повноважень щодо діяльності на фондовому ринку, визначений законодавчими актами, мають банки ФРН, Японії (частково), Нідерландів, Австрії, країн так званого "соціалістичного табору" – Угорщини, Чехії, Білорусії, Вірменії, Польщі, Росії. При цьому регулювання та нагляд за їх діяльністю на фондовому ринку з боку держави здійснюють, як правило, центральні банки країн, а також спеціально створені державні органи, що наглядають за фінансовим ринком у цілому.

Рекомендації щодо впровадження світового досвіду державного регулювання діяльності банків на фондовому ринку полягають у необхідності запровадження нових підходів, заснованих, передусім, на вдосконаленні інституційних засад державного регулювання діяльності банків на фондовому ринку України шляхом координації діяльності; посилення політичної, операційної та фінансової незалежності регуляторів і органів, що відповідають за розробку й реалізацію державної політики в цій сфері.

Перспективи подальших розвідок у цьому напрямі пов'язані з упровадженням передового світового досвіду провадження державного регулювання діяльності банків на фондовому ринку, а також вироблення рекомендацій щодо його вдосконалення в умовах модернізації економіки.

Список використаної літератури

1. Банківська справа: Центральний банк і грошово-кредитна політика. Банківські операції : у 5 т. / [В.О. Сичов, В.Т. Александров, В.В. Астапенко, О.І. Ворона, В.В. В'юн, Л.М. Івін, Л.Л. Недбаєва, Л.Л. Товажнянський]. – К. : НВП "АВТ ЛТД", 2004. – Т. 1. – 528 с. – (Інтегрований навчально-атестаційний комплекс).
2. Костюченко О.А. Правові аспекти банківської діяльності : посібник з проблем банківського права. – К. : Крилиця, 2003. – 319 с.
3. Котковський В.С. Банківський нагляд : навч. посіб. / В.С. Котковський, С.І. Головка, О.В. Неізнестна, К.В. Мстоян. – Л. : Магнолія 2006, 2011. – 314 с.
4. Кравченко І. Банківська система та проблеми стратегічного розвитку / І. Кравченко, Г. Багратян, Є. Мазіна // Вісник Національного банку України. – 2012. – № 1 (191). – С. 7–10.
5. Михасюк І. Державне регулювання економіки : підручник / І. Михасюк, А. Мельник, М. Крупка, З. Залога ; за ред. д-ра екон. наук, проф., акад. АН вищої школи України І.Р. Михасюка. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Атіка : Ельга-Н, 2000. – 592 с.

6. Міщенко В. Базель III: нові підходи до регулювання банківського сектору / В. Міщенко, А. Незнамова // Вісник Національного банку України. – 2011. – № 1 (179). – С. 4–9.
7. Науменкова С. Нові тенденції в механізмі регулювання фінансового сектору / С. Науменкова // Вісник Національного банку України. – 2011. – № 12 (190). – С. 4–11.
8. Петрук О.М. Банківська справа : навч. посіб. / О.М. Петрук ; за ред. д.е.н., проф. Ф.Ф. Бутинця. – К. : Кондор, 2004. – 461 с.
9. Питання функціонування та вдосконалення інфраструктури фондового ринку України : інформаційно-аналітичні матеріали. – К., 2005. – Вип. 4. – 132 с.
10. Пшик Б.І. Фінансові інвестиції банків : навч. посіб. / Б.І. Пшик, О.М. Сарахман, Н.П. Дребот ; за ред. канд. екон. наук, доц. Б.І. Пшика. – К. : УБС НБУ, 2008. – 194 с.
11. Рубцов Б.Б. Зарубежные фондовые рынки: инструменты, структура, механизм функционирования / Б.Б. Рубцов. – М. : Инфра-М, 1996. – 304 с.
12. Тьюлз Р. Фондовый рынок : пер. с англ. / Р. Тьюлз, Э. Брэдли, Т. Тьюлз. – 6-е изд. – М. : Инфра-М, 1997. – 648 с. – (Университетский учебник).
13. Унинець-Ходаківська В.П. Ринок фінансових послуг: теорія та практика : підручник / В.П. Унинець-Ходаківська, О.І. Вихор, О.А. Лятамбор. – К. : Кондор, 2009. – 480 с.
14. Шелудько В.М. Фінансовий ринок : підручник / В.М. Шелудько. – 2-ге вид., стереотипне. – К. : Знання, 2008. – 535 с.

Стаття надійшла до редакції 28.12.2012.

Рудалева Л.В. Мировой опыт государственного регулирования деятельности банков на фондовом рынке

В статье проанализировано виды государственного регулирования фондового рынка, банковской деятельности на фондовом рынке.

Ключевые слова: государственное регулирование, фондовый рынок, банковский надзор, деятельность банков на фондовом рынке.

Rudaleva L. The world experience of state regulation of banking on stock market

The types of state regulation on stock market, banking operations on stock market are analysed in the article.

Key world: state regulation, stock market, banking regulation, banking on stock market.